

Iedzīvotāju skaits novados

(Statistikas pārvaldes dati)

Amatas novads	4 983
Cēsu novads	16 372
Cēsis	15 034
Jaunpiebalgas novads	2 019
Līgatnes novads	3 264
Pārgaujas novads	3 623
Priekuļu novads	7 607
Raunas novads	3 023
Vecpiebalgas novads	3 543

DARBASPĒJĪGĀ VECUMĀ

Amatas novads	3103
Cēsu novads	9674
Cēsis	8856
Jaunpiebalgas novads	1216
Līgatnes novads	1958
Pārgaujas novads	2212

Priekuļu novads	4723
Raunas novads	1836
Vecpiebalgas novads	2293

IEDZĪVOTĀJI VECUMĀ NO 0 LĪDZ 14

Amatas novads	746
Cēsu novads	2797
Cēsis	2500
Jaunpiebalgas novads	286
Līgatnes novads	463
Pārgaujas novads	581
Priekuļu novads	1149
Raunas novads	399
Vecpiebalgas novads	457

IEDZĪVOTĀJI VECUMĀ VIRS 65 GADIEM

Amatas novads	994
Cēsu novads	3524
Cēsis	3268
Jaunpiebalgas novads	465
Līgatnes novads	764
Pārgaujas novads	754
Priekuļu novads	1544
Raunas novads	712
Vecpiebalgas novads	793

* Cēsis kā attīstības centrs

“DRUVA” JAUTĀ

– Vai jūsu pašvaldība administratīvajiem izdevumiem tērē daudz, maz vai samērīgi?

Dažādos novados iedzīvotāji labprāt izteica savu viedokli par to, kā pašvaldība, viņuprāt, izlieto naudu, taču neviens nevēlējās, ka publicē viņa vārdu. Aizbildinājums – ko nu par savējiem runās sliktu, vai arī – pēcāk būs jādzird pārmetumi par nepatiesu nomelnošanu un kāds gan bijis mērķis tā darīt.

ILGA, 70 gadi:

Esmu tālu no vietējās varas. Man arī neko nevajag. Tikai tās runas par mana novada domi gan nepatīk.

Laikam jau taisnība, ka tie, kas pie varas, grib aizvien vairāk un draugu katram daudz. Tikai jaunus amatus izdomā, un algas labas. Vai tik daudz darbinieku vajag, ko viņi dara, to jau nestāsta.

ANDRIS, 40 gadi:

Pašvaldība ir tāda pati darba vieta kā jebkura cita. Cik zinu, jāstrādā daudz un atbildība nav tāda, kā gurķu dobi ravēt. Cik dzirdu, tad pašvaldības jau ļoti kontrolē, ja kas ne tā, neslava pa visu valsti. Lai darbinieki strādā, bet deputātu gan varēja būt mazāk. Laukos pietiktu ar pieciem. Deviņi neizdara vairāk.

INESE, 53 gadi:

Manā novadā viss notiek. Paskatieties, cik pagastu centri saņemti. Ja mazo novadu vairs nebūs, daudzas darbavietas arī likvidēs. Nauda, ko izmaksā algās, ir ieguldījums cilvēkos, viņu dzīves kvalitātē.

Vai tad tiem, kuri strādā pašvaldībā, jābūt nabagiem? Un viņi samaksā nodokļus, daļa valsts piešķirtās naudas uzreiz aiziet atpakaļ kasē. Šie cilvēki tomēr kaut ko arī prot. Pašvaldībā strādā cilvēki pusmūžā, ne jaunieši, vai viņi kur aizbrauks?

KASPARS, 35 gadi:

Manā novadā viss kārtībā. Rīgā pašvaldībā maksā par neko, citur tā nav. Es uzticos savai vietējai varai. Svarīgi, ka kopā strādā dažādas paaudzes. Tie, kam ap 40 gadu, labāk saprot lietas, kā viss attīstās. Viņi redz nākotni. Un nākotnē ir jāiegulda. Gan kādreiz to novērtēs, tad neviens nerunās, ka kāds saņēmis par daudz lielu algu, ka braukā ar domes mašīnu, ka tērējis ārzemju komandējumos. Pašvaldības uzdevums ir nevis izsniegt pabalstus, sarīkot koncertu, bet likt pamatu novada rītdienai.

Novadu attīstības indeksi

Valsts reģionālās attīstības aģentūra (VRAA) publicējusi 2018.gada teritorijas attīstības līmeņa indeksus. Tie tiek aprēķināti atsevišķi plānošanas reģioniem, republikas pilsētām un novadiem. Teritorijas attīstības indekss raksturo attīstības līmeni konkrētajā teritorijā, parādot teritorijas attīstību salīdzinājumā ar

vidējo līmeni atbilstošajā teritoriju grupā. Indeksa aprēķinā VRAA ņemusi vērā ekonomiski aktīvo individuālo komersantu un komercsabiedrību skaitu un 1000 iedzīvotājiem, bezdarba līmeni, trūcīgo personu īpatsvaru, noziedzīgo nodarījumu skaitu, migrācijas saldo, darbaspējīgo iedzīvotāju skaitu un iedzīvotāju ienākumu nodokli.

ATTĪSTĪBAS INDEKSI STARP 110 PAŠVALDĪBĀM

Cēsu novads	- 18. vietā
Amatas novads	- 28.
Līgatnes novads	- 32.
Priekuļu novads	- 37.
Pārgaujas novads	- 39.
Vecpiebalgas novads	- 54.
Raunas novads	- 66.
Jaunpiebalgas novads	- 69.

VIEDOKĻI

JURIS PŪCE,

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs:
- Esmu solījis, ka reforma būs datos un pētījumos balstīta, un no šīs prizmas ir diezgan viegli vērtēt, jo ierosmes salīdzinām ar mūsu rīcībā esošiem un no pašvaldībām saņemtiem datiem. Pašvaldību funkcijas pēc reformas nemainīsies, tās būs jānodrošina tāpat kā iepriekš. Sarūkot iedzīvotāju skaitam, samazinās pašvaldību ienākumu bāzi. Pēdējos desmit gados pašvaldībās nodarbināto skaits ir stabili stāvējis uz vietas, kamēr tur dzīvojošo skaits ir krities. Laukos nodarbinātība sarūk. Ir nacionāli mīti. Viens no tiem, ka Latvijā cilvēki ļoti vēlas strādāt laukos. Tā nav. Cilvēki grib strādāt pilsētās, pakalpojumu sektorā, vislabāk kantora darbā. Un tas turpināsies. Nebūs nepieciešams vairāk strādājošo, lai apsaimniekotu Latvijas laukus, jo attīstās tehnoloģijas. Pilsētās darbavietu skaits pieaug, īpaši attīstības centros.

Ministrija piedāvā tādu administratīvo iedalījumu, kurā ap pilsētu, attīstības centru veidojas vienota pašvaldība. Vienota telpa, kur cilvēkiem ir dzīves, darba un atpūtas, pakalpojumu saņemšanas vieta. Šai telpai ir vienota nodokļu bāze. Tad racionāli var plānot publisko pakalpojumu sniegšanas vietas. Jo lielāks apkalpojamo klientu skaits, jo kvalitatīvāku pakalpojumu var sniegt.

DAINIS GAŠPUTIS,

SEB bankas ekonomists:
- Faktu, ka pašreizējais Latvijas administratīvais iedalījums nav ekonomiski ilgtspējīgs, pierāda arī naudas lietas – absolūts vairākums jeb 104 no 119 pašvaldībām nespēj pat pašas sevi uzturēt. Savukārt administratīvie centri pastāv bez ekonomiska pamatojuma – tikai tāpēc, ka tur ir domes nams. Jābūt izmaiņām nodokļu sistēmā, lai pašvaldības būtu ieinteresētas uzņēmējdarbības attīstībā, lai budžeti ir atkarīgi no tā, kas pašvaldībā notiek.

JĀNIS TURLAJS,

ekonomģeogrāfs:
- Parasti jautā – kas mums būs no reformas. Mums vajag ceļus, citādi nekas nemainīsies. Ceļiem, tāpat skolotāju un ārstu algām naudas nebūs, ja turpināsīm uzņēmējdarbības attīstību kā līdz šim. Nodokļu

naudu, ko saražo uzņēmēji, tērējam neapdomīgi. Jāveic strukturālās reformas, administratīvā reforma ir tikai cepure. Jāveic vēl daudzas reformas.

HARDIJS VENTS,

Pārgaujas novada domes priekšsēdētājs:
- Tiek teikts, ka, skaidrojot reformas nepieciešamību, tiek izmantoti pašvaldību dotie dati. Latvijā ir dažādas datu bāzes, un katrā tie ir citādāki. Tas ir tāpat, kā runājam par deklarētajiem iedzīvotājiem, bet cik ikdienā dzīvo un strādā uz vietas. Arī pašvaldības administratīvos izdevumus rēķina dažādi. Piemēram, Pārgaujas novada pašvaldībai dažkārt klāt pierēķina Raiskuma internātskolu, kas nav vispārējās izglītības iestāde. Tās izmaksas nav pašvaldības ikdienas darba nodrošināšanai. Iespējams, neizprotam, ko ministrija uzskata par administratīvajām izmaksām. Pārgaujas novadā tās ir adekvātas iedzīvotāju skaitam un teritorijas lielumam.

Par to, kā samazināt administratīvās izmaksas, domā katra pašvaldība. Ja valstī pieaug mīnimālā alga, tā pieaug arī visiem pašvaldības darbiniekiem. Tieši domājot, kā samazināt izdevumus, sadarbojas septiņi novadi, kopā uzturot izglītības pārvaldi, būvvaldi, veidojam bāriņtiesu. Gribam lūgt ministriju, lai izvērtē septiņu novadu sadarbību, cik produktīvi un efektīvi esam strādājuši. Protams, sadarbība tiek vērtēta kā mazu pašvaldību nespēja pašām veikt funkcijas. Bet ja tā ir izdevīgāk, ja tērējam mazāk naudas administratīvajiem resursiem? Valstī raksturīgi – atrast vienu sliktu piemēru un to asociēt ar visām: visās pašvaldībās netiek galā ar funkcijām, nesniedz kvalitatīvus pakalpojumus, ir daudz pārkāpumu. Cik apmierināti ir iedzīvotāji, netiek vērtēts. Ja apkārtējās pašvaldības neiztur kritēriju, ka var būt novads, jo nav pieci tūkstoši iedzīvotāju un vienā centrā nedzīvo divi tūkstoši, tad kā ir ar Priekuļiem. Kāpēc ar Priekuļu novadu nerēķinās? Noliekam emocijas malā un skatāmies praktiski. □

Lappusi sagatavoja SARMĪTE FELDMANE

Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem

Esošās pašvaldību teritorijas	2016				2017			
	Administratīvie izdevumi % no kopējiem izdevumiem		Administratīvie izdevumi uz 1 iedzīvotāju, euro		Administratīvie izdevumi % no kopējiem izdevumiem		Administratīvie izdevumi uz 1 iedzīvotāju, euro	
	Rādītājs	Vieta 110 grupā, sākot ar mazāko īpatsvaru*	Rādītājs	Vieta 110 grupā, sākot ar mazākajiem izdevumiem*	Rādītājs	Vieta 110 grupā, sākot ar mazāko īpatsvaru*	Rādītājs	Vieta 110 grupā, sākot ar mazākajiem izdevumiem*
Amatas novads	8,2	22	84,5	21	7,9	25	102,0	32
Cēsu novads	4,2	1	48,1	2	3,2	1	48,1	1
Jaunpiebalgas novads	12,1	73	145,7	94	12,3	77	159,2	97
Līgatnes novads	12,9	79	117,4	66	12,9	87	119,1	63
Pārgaujas novads	9,8	40	103,9	50	6,9	15	105,0	38
Priekuļu novads	9,5	36	100,1	43	10,6	59	117,8	61
Vecpiebalgas novads	10,7	51	98,2	41	10,2	55	110,1	46
Raunas novads	15,6	95	146,8	96	12,9	85	171,7	103